

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

49

**НАУКОВО-
МЕТОДИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

Матеріали конференції
Забезпечення якості вищої освіти

ОДЕСА, 2018

Матеріали друкуються відповідно до рішення 49-ї науково-методичної конференції ОНАХТ «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 11–13 квітня 2018 року.

Склад редакції: Єгоров Б.В., д-р техн. наук, професор,
Трішин Ф.А., канд. техн. наук, доцент,
Мураховський В.Г., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Букарос А.Ю., канд. техн. наук, доцент,
Корнієнко Ю.К., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Кручек О.А., канд. техн. наук, доцент,
Агеєва І.М., канд. екон. наук, доцент,
Дишкантюк О.В., канд. техн. наук, доцент,
Жихарева Н.В., канд. техн. наук, доцент,
Котлик С.В., канд. техн. наук, доцент,
Купріна Н.М., канд. екон. наук, доцент,
Саркісян Г.О., канд. техн. наук, доцент,
Світий І.М., канд. техн. наук, доцент,
Соц С.М., канд. техн. наук, доцент,
Шарахматова Т.Є., канд. техн. наук, доцент,
Шпирко Т.В., канд. техн. наук, доцент,
Риженко Л.Д., методист

ГОЛОВНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА	
А.О. Соловей, Т.С. Ботіка	137
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В ТЕХНІЧНОМУ ЗВО	
С.Ю. Вігуржинська	139
АПРОБАЦІЯ ДЕЯКИХ ШЛЯХІВ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	
Т.В. Стрікаленко, О.О. Коваленко	140
НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ОСНОВА ПІДГО- ТОВКИ ФАХІВЦІВ	
М.М. Зацеркляний, Ю.В. Семенюк, Т.Б. Столевич	142
РАНЖУВАННЯ УНІВЕРСИТЕТІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОЦІНЮВАН- НЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
М.Л. Орлова, С.Г. Ярьоменко	146
ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ РЕ- ЗУЛЬТАТІВ ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУВАННЯ У ВИГЛЯДІ НЕЧІ- ТКИХ ПРОГНОЗІВ	
В.А. Шалений	149
ПОШУКИ АКТИВНОГО РОЗВИТКУ	
Г.А. Гончарук, А.П. Ліпін, І.М. Шипко	151
ЦІННІСТЬ ЯК ІНТЕГРАЛЬНИЙ ПРИНЦИП НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ	
І.С. Лар'яновський	153
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ СВІТИ	
Д.М. Скрипніченко, І.О. Климентьєва	155
РОЛЬ ВИКЛАДАЧА В ПІДВИЩЕННІ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	
Ю.Д. Чумаченко, М.О. Ковальов	157
МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗМІСТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ЗАПОРУКА ЇЇ ЯКО- СТІ	
О.В. Тарасова	160
ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА САМООСВІТА ЯК ФА- КТОРИ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ	
С.А. Дмитрашко	162
РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У СТВОРЕННІ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
Т.В. Стрікаленко	164
ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ - ВАЖЛИВА СКЛА- ДОВА ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ	
В.М. Лисюк, З.М. Сахарова, О.О. Фесенко	166
МАРКЕТИНГОВА СКЛАДОВА У ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ НАУКОВИХ ДОРОбКІВ	
О.В. Ольшевська, Н.Р. Кордзая	168

екологічної та соціокультурної потреби; другий крок – аналіз завдань, що виникають у зв'язку з виявленою потребою, визначення оптимальних та обмежувачих параметрів щодо варіантів їхнього практичного вирішення, а також отримання релевантної інформації про технічне, екологічне, культурне та освітнє середовище, до якого шукані високотехнологічні рішення потрібно буде адаптувати; третій крок – аналіз загальної здійсненності рішень на основі декількох ймовірних проектно-технологічних синтезів: саме тут науково-технічна цінність починає найбільш рельєфно виявляти себе як основа ймовірних синтезів; четвертий крок – з'ясування фізичної та соціальної здійсненності визначеного рішення з подальшою оптимізацією параметрів оцінюваних синтезованих рішень щодо фінансових, організаційних, інформаційних, освітніх, психологічних тощо можливостей наявного соціокультурного середовища; п'ятий крок – реінтерпретація початкової соціально-значущої потреби, визначення її ціннісно-нормативного змісту як базового інтегрального соціально-гуманітарного принципу.

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Д.М. Скрипніченко, І.О. Климентьєва

Національна система освіти України протягом останніх років значно реформувалася. Успішність розвитку держави та суспільства залежить від високого інтелектуального потенціалу нації, який формує вища освіта. Українська система вищої освіти, яка зорієнтована на Болонську декларацію, європейські рекомендації відносно якості освіти, вимагає значною мірою модернізації професійної підготовки не лише своїх студентів, а й викладачів. Конкурентоздатність вищої школи на ринку освітніх послуг значною мірою залежить від науково-педагогічного складу, який у більшості закладах вищої освіти (ЗВО) значно різниться за кількісними та якісними характеристиками. Від якості наукового персоналу залежить ефективність навчально-виховного процесу, рівень підготовки фахівців та їх конкурентоздатність на ринку праці, а також престижність закладу.

Вимоги сьогодення ґрунтуються на зростанні потреби у висококваліфікованих працівниках, тому важливе значення має розвиток кадрового потенціалу суспільства та держави. Серед основних стратегічних напрямів розвитку вищої освіти в Україні необхідно звернути увагу перш за все на ті, зміст яких пов'язаний з підготовкою висококваліфікованих кадрів, адже кадровий потенціал – це серцевина будь-якого науково-освітнього організму, в будь-якій сфері діяльності.

Головне завдання, яке постає перед науково-педагогічними кадрами – підготовка суб'єкта навчально-виховного процесу до професійної діяльності

в ринкових умовах, і одночасно самим виступати як зразок конкурентоспроможної особистості.

Визначення статусу осіб, які займаються освітньою та науковою діяльністю має важливе як практичне, так і теоретичне значення, оскільки реалії діяльності української держави на сучасному етапі свідчать про те, що вона не виконує гарантій з належного рівня його забезпечення.

Соціально-економічна криза останніх років критично позначилася на якості професорсько-викладацького складу українських закладів вищої освіти. Для того, щоб підвищити трудовий потенціал науково-педагогічних працівників та наукових співробітників ЗВО, необхідно використовувати їх інтелектуальний потенціал та об'єктивно стимулювати ефективність усіх видів робіт, запроваджувати щорічне рейтингове оцінювання роботи.

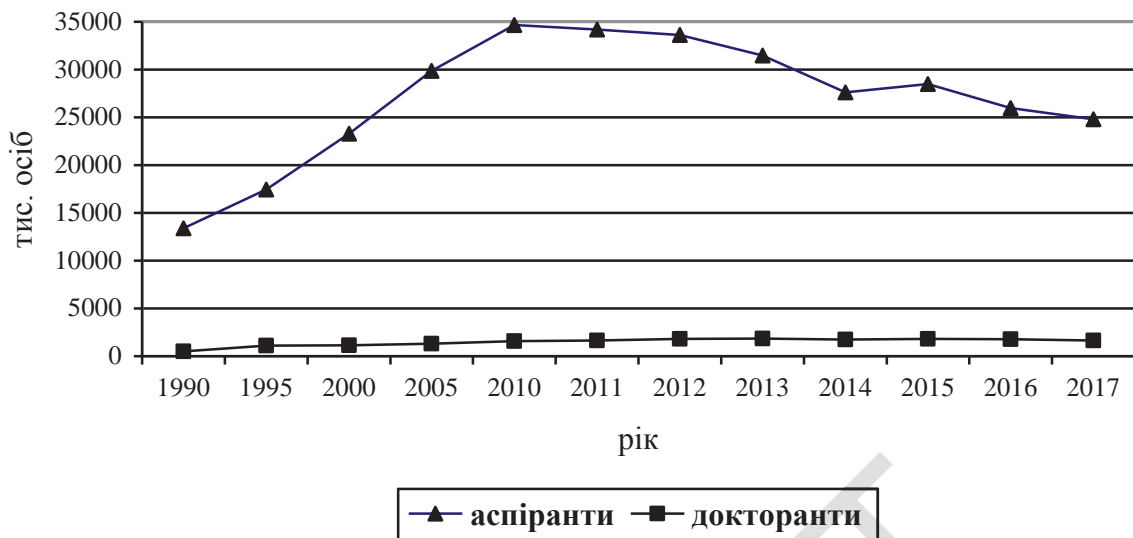
Науково-педагогічні працівники ЗВО формують імідж закладу, забезпечують ефективну діяльність та конкурентоспроможність. Таким чином, керівництву необхідно приділяти значну увагу щодо мотивації праці своїх працівників. Велике значення у системі мотивації відіграє об'єктивна оцінка результатів діяльності та відображення їх в обліку. Рейтингова оцінка результатів праці науково-педагогічного персоналу вирішує питання контролю якості його діяльності, та виконує завдання мотивації працівників та підвищення продуктивності їх праці.

У закладах вищої освіти України III-IV рівнів акредитації на початок 2015-2016 навчального року працювали 134231 викладач, а в 2013-2014 н.р. – 158521 викладач. З зазначених даних, спостерігаємо зменшення чисельності викладачів, причиною цьому є зменшення з кожним роком чисельності студентів, які навчаються в ЗВО.

Важливий показник, який має вагомий вплив на якість вищої освіти, є підготовка аспірантів і докторантів. Переважна більшість закладів, що здійснюють підготовку аспірантів і докторантів, перебувають у сфері управління Міністерства освіти і науки України – 32 % і 45 % відповідно. Найбільша кількість аспірантів навчається у галузі технічних, економічних, юридичних та педагогічних наук.

Згідно статистичних даних, розподіл аспірантур та докторантур за регіонами нерівномірний. Більшість з них зосереджені у м. Києві, Харківській області, Львівській, Дніпропетровській та Одеській. Вікова структура аспірантів та докторантів має суттєві відмінності. Переважна більшість аспірантів (72 %) має вік до 30 років, тоді як 44 % докторантів мають вік 40 років і старше.

Негативним є той фактор, що кількість осіб, які навчаються в аспірантурі та докторантурі зменшується з кожним роком, Про це свідчать статистичні спостереження та показники, які зображені на рисунку 1.

Рисунок 1. Кількість осіб, які навчаються в аспирантурі і докторантурі з 1990 по 2017 рік (тис. осіб).

В свою чергу якісний показник залишається на низькому рівні. Так у 2015 році в країні питома вага осіб, які захистили кандидатську дисертацію становила – 26 %, докторську – 30 %.

Науково-педагогічні працівники забезпечують ефективну діяльність ЗВО, його конкурентоздатність та формують імідж закладу, тому викладацький склад розглядається як найбільш значуща частина його активів. З метою підвищення ступеню віддачі від використання наявного творчого потенціалу своїх працівників перед закладами освіти постає проблема пошуку дієвих методів спонукання до активної творчої праці. Таким чином основним завданням керівництва ЗВО є мотивація працівників до високопродуктивної праці.

РОЛЬ ВИКЛАДАЧА В ПІДВИЩЕННІ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО САМСТІЙНОЇ РОБОТИ

Ю.Д. Чумаченко, М.О. Ковальов

Сьогодні в складних умовах економічного розвитку нашої країни та за умов реформування вітчизняної системи освіти, виникає необхідність формування компетентності та творчої особистості інженерів-технологів, підвищення якості їх підготовки та пошуку нових підходів щодо її вдосконалення. Успішне вирішення цих проблем можливе завдяки запровадженню інноваційних технологій навчання, зокрема комп'ютерних технологій, які мають вагомні переваги: індивідуалізація та диференціація навчання, комп'ютерна візуалізація навчального матеріалу, позитивні мотивація та інтерес до навчання, розвиток самостійності та орієнтація студентів на оволодіння змістом, формами і засобами майбутньої професійної діяльності. А висока навча-